

HRVATSKI SABOR

1853

Na temelju članka 80. Ustava Republike Hrvatske, Hrvatski sabor na sjednici 4. prosinca 2001., donio je

NACIONALNU POLITIKU

ZA PROMICANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA, S PROGRAMOM PROVEDBE NACIONALNE POLITIKE ZA PROMICANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 2001. DO 2005. GODINE

UVOD

Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova svojim je određenjem funkcionalna politika za promicanje prava žena. Njome se, na temeljima Pekinške platforme za djelovanje i završnih dokumenata Posebnog zasjedanja Opće skupštine Peking+5, žele, kroz pozitivna djelovanja, stvoriti uvjeti u kojima će žene u potpunosti ostvarivati svoja prava.

Ciljevi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova su:

- promicanje prava žena u svim područjima ljudskog djelovanja,
- osvješćivanje žena u svim sredina o njihovom stvarnom položaju i potrebi njegova usklađivanja s općeljudskim standardima,
- stvaranje uvjeta za učinkovito rješavanje uočenih problema,
- osiguranje potpore ženama u ostvarenju njihovih prava.

Navedeni ciljevi ukazali su na potrebu izrade takvog programa kojim će se utvrditi djelovanja i razvidan program rada, a koji će imati mjerljive rezultate. Tri su područja na kojima ženama treba omogućiti puno ostvarenje prava: obitelj, radna sredina i društvo. Stvarni položaj žene na tim područjima potvrđuje je kao nositeljicu zadaća, a ne kao objekt na kojem se one ostvaruju.

Ova Nacionalna politika nadogradnja je prethodne, redefinira program rada Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova, te se bazira na pretpostavci uspostave nacionalne mreže tijela za promicanje prava žena.

Među prioritetne zadaće programa uključeno je:

- prikupljanje informacija o stanju prava žena u Republici Hrvatskoj,
- obrazovanje žena u svim sredinama i na svim razinama,
- uspostavljanje mreže povjerenstava i razvijanje njihove međusobne suradnje,
- osiguranje financijskih sredstava za ostvarivanje programskih zadaća,
- planiranje promidžbenih djelovanja na svim razinama kao i onih s rezultatima ocjene provedbe programa,
- osmišljavanje pravne regulative za ostvarivanje prava žena,
- poticanje na veću aktivnost svih medija u svrhu upoznavanja javnosti o pravima žena.

PRIKAZ DOSADAŠNJEG DJELOVANJA

Ustav Republike Hrvatske i Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena osnovni su pravni akti za uređenje pravnog položaja žena u Republici Hrvatskoj, a u skladu s njima sustav čine brojni zakoni koji sadrže odredbe relevantne za unapređenje položaja žena. Izmjenama Ustava Republike Hrvatske utvrđena je ravnopravnost spolova kao jedna od najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske. Prema članku 141. Ustava, Konvencija o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, koje je Republika Hrvatska postala strankom notifikacijom o sukcesiji, ima pravni položaj iznad zakona, te je snažan instrument za pravno uređenje položaja žena u Republici Hrvatskoj.

U pogledu primjene Konvencije u Republici Hrvatskoj Vlada je 1994. godine podnijela Odboru za uklanjanje diskriminacije žena (CEDAW) inicijalno izvješće o primjeni iste Konvencije, a u siječnju 1995. godine na zahtjev CEDAW-a, i Posebno izvješće o stradanju žena u ratu. Inicijalno izvješće o primjeni Konvencije je obuhvatilo razdoblje od 1990. do 1994. godine uz usmenu dopunu izvješća u pogledu primjene Konvencije od 1994. do 1998. godine. CEDAW je razmatrao izvješće u siječnju 1998. godine te usvojio Preporuke za daljnju primjenu Konvencije u Republici Hrvatskoj.

Izrada Nacionalnog izvješća o položaju žena u Republici Hrvatskoj tijekom 1994. godine u sklopu priprema za Četvrtu svjetsku konferenciju o ženama, te sama Konferencija održana 1995. godine u Pekingu predstavljali su najvažniji poticaj za razmatranje *de jure* i *de facto* položaja žena u Republici Hrvatskoj. Izaslanstvo koje je sudjelovalo na Četvrtoj svjetskoj konferenciji o ženama, polazeći od Platforme za djelovanje predložilo je Vladi Republike Hrvatske osnivanje posebnog tijela za unapređivanje položaja žena te izradu nacionalnog plana za primjenu Pekinške platforme u Republici Hrvatskoj.

Vlada Republike Hrvatske je 9. svibnja 1996. osnovala Povjerenstvo za pitanja jednakosti kao savjetodavno tijelo Vlade sastavljeno od predstavnica/ka ministarstava i drugih državnih tijela, s tajništvom povjerenstva u Ministarstvu rada i socijalne skrbi.

Povjerenstvo je polazeći od Pekinške platforme za djelovanje izradilo Nacionalnu politiku za promicanje jednakosti koju je Vlada usvojila 18. prosinca 1997. Nacionalna politika za promicanje jednakosti predviđala je, nakon utvrđenog stanja, ciljeve koje je trebalo postići i mjere koje je bilo potrebno poduzeti do 2000. godine na kritičnim područjima: Ljudska prava žena, Institucionalni mehanizmi za poboljšanje položaja žena, Žene na položajima moći i odlučivanja, Žene i zdravlje, Školovanje i stručno usavršavanje žena, Nasilje nad ženama, Žene i gospodarstvo i Žene i oružani sukobi.

Nacionalna politika bila je usmjerena uklanjanju stereotipa da *de jure* jednakost nužno znači i *de facto* jednakost spolova. Pri izradi Nacionalne politike pozvane su i nevladine udruge koje se bave ovom problematikom, te je time započela stvarna suradnja Povjerenstva i nevladinih udruga u unapređenju položaja žena i provedbi Pekinške platforme. Značajno je istaknuti da je nakon demokratskih promjena početkom devedesetih u Republici Hrvatskoj osnovan veći broj nevladinih udruga (70-tak) koji se sustavno bavi unapređenjem položaja žena. Povjerenstvo za jednakost je, prepoznajući njihov veliki značaj i ulogu započelo s uspostavljanjem bolje komunikacije, a potom i suradnje s većim brojem nevladinih udruga na brojnim područjima provođenja Nacionalne politike. Suradnja Povjerenstva i nevladinih udruga je institucionalizirana tako što je Povjerenstvo zatražilo nevladine udruge koje se bave pravima

žena da imenuju Savjetodavni odbor za koji je bilo predviđeno da zajedno s Povjerenstvom utvrdi djelovanje na ovom području.

Polazeći od 1995. godine i Četvrte svjetske konferencije o ženama te direktne primjene Platforme za djelovanje u Republici Hrvatskoj bilježimo sljedeći napredak:

- Osnivanje 1996. godine Vladinog Povjerenstva za pitanja jednakosti kao koordinativnog tijela za praćenje položaja žena i promicanje ravnopravnosti spolova,
- Usvajanje Nacionalne politike za promicanje jednakosti 1997. godine, u kojoj je utvrđeno postojeće stanje (kao, primjerice, nedovoljno sudjelovanje žena u javnom i političkom životu) te koja sadrži konkretne mjere za unapređenje položaja žena,
- Usvajanjem Nacionalne politike od strane Vlade Republike Hrvatske napušteno je razmišljanje prema kojem je *de jure* jednakost dovoljna za ostvarivanje *de facto* jednakosti spolova, te je prihvaćena politika o potrebi poduzimanja različitih mjera za unapređenje položaja žena i postizanje jednakosti spolova,
- Osigurana su financijska sredstva za rad Povjerenstva i provođenje Nacionalne politike za promicanje jednakosti koja su se svake godine povećavala i time omogućavala širenje aktivnosti Povjerenstva,
- Uspostavljena je suradnja Povjerenstva i nevladinih udruga koje se bave pravima i položajem žena,
- Nevladine udruge su institucionalno bile uključene u rad Povjerenstva za jednakost,
- Povjerenstvo za jednakost je u suradnji s nevladinim udrugama organiziralo nekoliko zajedničkih skupova i tribina na kojima su raspravljana različita pitanja vezana uz položaj žena, kao primjerice skup o zastupljenosti žena u političkom životu, te skup o nasilju nad ženama, čime je potvrđeno da je u pitanjima unapređenje položaja žena nužna suradnja Vlade i nevladinih udruga,
- Povjerenstvo je započelo s financijskim podupiranjem projekata nevladinih udruga koji se odnose na provedbu Pekinške platforme čime se omogućuje širenje i uključivanje većeg broja sudionika u ostvarivanju ciljeva Nacionalne politike.

Osnivanje Povjerenstva za pitanja jednakosti te usvajanje i provođenje Nacionalne politike, pridonijelo je podizanju svijesti o potrebi djelovanja za postizanje pune jednakosti žena i muškaraca. Provedene su brojne mjere za unapređenje položaja žena i održane tribine uz sudjelovanje nevladinih udruga, a nevladine udruge su samostalno provele niz vrlo korisnih akcija i projekata.

Sve ove djelatnosti još uvijek nisu bile dovoljne za stvaranje opće klime u kojoj bi daljnja demokratizacija društva trebala voditi većem značaju sustavnog promicanja i postizanja ravnopravnosti spolova.

Provedbom Nacionalne politike uočeno je da je ostvarivanje predviđenih ciljeva usko povezano s financijskim sredstvima za provedbu konkretnih mjera odnosno da neke od predviđenih mjera nisu provedene zbog nedostatka financijskih sredstava. Povećanje financijskih sredstava je nužno i za sufinanciranje projekata nevladinih udruga putem kojih se može uključiti veći broj sudionika u ostvarivanje ciljeva iz Nacionalne politike i Pekinške platforme za djelovanja. Uočen je i nedostatak kvalitetnih statističkih pokazatelja, koji bi omogućili jasno i sustavno praćenje kretanja na ovom području te ocjenu postignutih rezultata. Daljnji problem je vezan uz nedostatak odgovarajućih obrazovanih kadrova u državnoj upravi koji bi se sustavno bavili promicanjem politike ujednačenog sudjelovanja žena i muškaraca u svim vidovima državne politike.

NOVA DJELOVANJA I ODREĐENJA

Nakon parlamentarnih izbora u siječnju 2000. godine značajno se povećao broj zastupnica u Zastupničkom domu Hrvatskoga sabora (sa 5,7% na 23,5%) što je rezultiralo i osnivanjem saborskog Odbora za ravnopravnost spolova. Nova Vlada Republike Hrvatske osnovala je Povjerenstvo za pitanja jednakosti spolova i tako se jasno opredijelila za sustavno rješavanje pitanja ravnopravnosti žena i muškaraca u hrvatskom društvu. Predsjedavajućom Povjerenstva imenovana je potpredsjednica Vlade Željka Antunović. Na prijedlog Povjerenstva Republika Hrvatska postala je 5. lipnja 2000. potpisnicom Fakultativnog protokola uz Konvenciju o ukidanju svih oblika diskriminacije žena, koji je Hrvatski sabor potvrdio 27. siječnja 2001., a potpredsjednica Vlade Republike Hrvatske položila je 7. ožujka 2001. kod Glavnog tajnika UN-a ispravu o potvrđivanju istoga.

Najnovijom izmjenom Ustava Republike Hrvatske kojom je među najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske uvrštena i ravnopravnost spolova iskazana je politička volja i najvišega zakonodavnog tijela državne vlasti da se Republika Hrvatska svrsta među sve one demokratske države koje svoj poredak grade uz puno priznanje i promicanje ravnopravnosti žena i muškaraca kao neizostavnog preduvjeta za održivi razvoj. Time je potvrđeno političko načelo da je paritetna demokracija jedina stvarna demokracija, te su postavljeni temelji daljnjoj zakonodavnoj regulativi kojom se stvara okruženje jednakih mogućnosti za oba spola i dosljednoj primjeni te regulative u praksi.

U New Yorku je u lipnju 2000. godine održano Posebno zasjedanje Opće skupštine Ujedinjenih naroda: »Žene 2000.: Jednakost spolova, razvoj i mir« na kojem su raspravljena djelovanja tijekom pet godina primjene pekinške Platforme za djelovanje. Predstavnice/ci država sudionice zasjedanja usvojili su završni dokument »Peking+5« koji je utvrdio postignuća i prepreke, te zacrtao daljnju politiku za promociju položaja žena na svim kritičnim područjima obuhvaćenim Platformom. Politička deklaracija usvojena na Posebnom zasjedanju Opće skupštine potvrđuje ciljeve i stremljenja Platforme za djelovanje, pozdravlja napretke postignute u njenoj provedbi, te utvrđuje obvezu država za daljnjom primjenom Platforme i redovitom ocjenom postignuća o kojima će se raspraviti 2005. godine, deset godina nakon njezina donošenja.

Polazeći od izlučnih dokumenata Posebnog zasjedanja Opće skupštine i uočenih nedostataka u primjeni Nacionalne politike do 2000. godine Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske započelo je dijalog s nevladinim sektorom o daljnjim djelovanjima koje je na području ravnopravnosti spolova potrebno poduzeti u Republici Hrvatskoj kroz kreiranje nove politike. U tu svrhu organiziran je 5. i 6. listopada 2000. nacionalni skup: »Žene u Hrvatskoj 2001.-2005.« na kojoj su predstavnice/ci Hrvatskoga sabora, Vlade, nevladinih ženskih udruga, političkih stranaka, sindikata i znanstvenih institucija, ocjenjujući dosadašnji rad na području ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj, u razdoblju 1995.-2000. godine, donijeli zaključke o ciljevima daljnjeg djelovanja, temeljnim odrednicama nove nacionalne politike i institucionalnim mehanizmima za provedbu iste kako slijedi:

ZAKLJUČCI SA SKUPA »ŽENE U HRVATSKOJ 2001. - 2005.«

I. Tematska cjelina: Evaluacija dosadašnjeg rada Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za pitanja jednakosti (spolova)

Zaključci:

1. Zbog nedostatka političke volje Povjerenstvo nije imalo stvarnog utjecaja unutar Vlade Republike Hrvatske i u tijelima državne uprave da se provedu sve mjere zacrtane Nacionalnom politikom za promicanje jednakosti, dakle nije imalo izvršne moći jer se nisu uspostavili nacionalni mehanizmi koji bi osigurali provedbu.
2. Suradnja Povjerenstva i nevladinih udruga nije bila dovoljno učinkovita i dovoljno transparentna.
3. O radu Povjerenstva premalo se znalo u javnosti.
4. Financijska sredstva za rad Povjerenstva bila su nedostatna.
5. Povjerenstvo nije imalo osobu ili osobe koje bi se isključilo bavile poslovima vezanim za rad Povjerenstva.
6. Dio mjera predviđenih Nacionalnom politikom za promicanje jednakosti nije realiziran.

II. Tematska cjelina: Institucionalni mehanizmi za unapređenje položaja žena

Zaključci:

1. Povjerenstvo će ostati međuresorno tijelo, te će se strukturno usavršiti uključivanjem nezavisnih stručnjakinja.
2. Kroz Nacionalnu politiku potrebno je utvrditi načine proširivanja nadležnosti Povjerenstva.
3. Povjerenstvo će težiti poboljšanju kvalitete svog rada i u tu svrhu će pristupiti profesionalizaciji osnivanjem operativnog tijela i kvalitetnom stalnom edukacijom svojih članica i članova.
4. Operativno tijelo pružat će stručnu i tehničku podršku Povjerenstvu i osigurati kvalitetnije povezivanje s nevladinim udrugama, sindikatima i znanstvenim institucijama koje se bave položajem žena u društvu.
5. Nadležnosti operativnog tijela moraju biti tako utvrđene da mu omoguće djelotvorno provođenje svih zadaća Povjerenstva.
6. Promjenom načina rada Povjerenstva stvaraju se mogućnosti da se u narednom petogodišnjem razdoblju postave temelji za ustrojstvo kvalitetnijih nacionalnih mehanizama za poboljšanje položaja žena u Hrvatskoj.
7. U cilju povećanja učinkovitosti Povjerenstva potrebno je evaluaciju njegova rada provoditi redovito.
8. Potaknuti osnivanja regionalnih tijela za promicanje položaja žena i ustrojiti vertikalnu komunikaciju i koordinaciju.

III. Tematska cjelina: Nova nacionalna politika 2001. - 2005.

Zaključci:

1. Područja koja mora obuhvatiti nova nacionalna politika jesu:

Žene i obrazovanje	Žene na položajima	moći i odlučivanja
Žene i zdravlje	Institucionalni mehanizmi	
Nasilje nad ženama	Ženska ljudska prava	
Žene i oružani sukobi	Žene u medijima	
Žene i gospodarstvo	Žene i okoliš.	

2. Za svako od područja osnivaju se radne skupine za izradu nacrtu:

1. Žene i obrazovanje (Sanja Sarnavka, Aida Bagić, Rasima Kajić, Jasna Belamarić, Sanja Cesar, Maja Mamula)
2. Žene i zdravlje (Mirjana Bilopavlović)
3. Nasilje nad ženama (Irena Mraović-Cajner, Katarina Vidović, Sadika Zvirkić, Zdenka Ungar, Đurđica Dulić-Matešić, Mirjana Bilopavlović)
4. Žene i oružani sukobi (Martina Belić, Aida Bagić, Vesna Kesić)
5. Žene i gospodarstvo (Vlatka Kutnjak, Ela Kurešević, Ana Knežević, Suzana Kunac, Jagoda Milidrag-Šmid, Biserka Momčinović)
6. Žene na položajima moći i odlučivanja (Jelena Cukrov, Dijana Topčić, Biserka Momčinović, Marina Perić, Mirjana Čerin, Marijana Crnjak Habek)
7. Institucionalni mehanizmi (Lovorka Marinović, Ela Kurešević, Rasima Kajić)
8. Ženska ljudska prava (Katarina Vidović, Marijana Crnjak Habek, Đurđica Dulić-Matešić)
9. Žene i mediji (Sanja Sarnavka, Sniježana Matejčić, Jasna Belamarić, Suzana Kunac, Renata Vujnović)
10. Žene i okoliš (Biserka Hegedić, Mirjana Čerin)

Povjerenstvo će odrediti svoje predstavnice u svaku od radnih skupina prema resorima koje pokrivaju.

3. Najkasnije do 1. studenoga 2000., radne skupine, sastavljene od predstavnica nevladinih udruga koje su se prijavile na skupu i članica Povjerenstva, pripremit će nacrt nove nacionalne politike o promicanju jednakosti spolova prema dogovorenim tematskim područjima i dostaviti ga tajništvu Povjerenstva.

4. Nacrte će skupine pripremiti prema materijalima koje su nevladine organizacije i tijela državne uprave dostavili Povjerenstvu.

5. Predstavnice Povjerenstva sazvat će radne skupine najkasnije do 20. listopada 2000. Radni materijali poslat će se svim prijavljenima u radne skupine u ponedjeljak 9. listopada 2000.

Sukladno navedenim zaključcima oformljene su radne skupine i određene koordinatorice od strane Povjerenstva: Ana Smajlović i Vera Šutalo-RS Žene i obrazovanje, Mila Hrabrić-RS Žene i zdravlje, Lidija Lukina Karajković i Vesna Bečić-RS Nasilje nad ženama, Sanja Želinski Matunec-RS Žene i gospodarstvo, Marina Musulin-RS Žene na položajima moći i odlučivanja i RS Institucionalni mehanizmi, dr. sc. Adinda Dulčić i Katarina Ivanković Knežević-RS Ženska ljudska prava, Katarina Ivanković Knežević-RS Žene i oružani sukobi, Ivana Goranić-RS Žene u medijima i Sonja Marketić Pašić-RS Žene i okoliš.

Tijekom izrade nacionalne politike odlučeno je, a obzirom na izmjene Ustava Republike Hrvatske, da se naziv politike promijeni u Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova.

NACIONALNA POLITIKA ZA
PROMICANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

PROGRAM DJELOVANJA

1. LJUDSKA PRAVA ŽENA

a) provođenje međunarodnih ugovora o ljudskim pravima kojih je stranka Republika Hrvatska

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u cilju preispitivanja usklađenosti važećih zakona u Republici Hrvatskoj s temeljnim međunarodnim ugovorima i regionalnim ugovorima o ljudskim pravima žena, osnovat će, do travnja 2002. godine radne skupine za sljedeća područja: Socijalna sigurnost, rad i zapošljavanje; Obrazovanje; Gospodarstvo; Nasilje nad ženama i Ženska ljudska prava, u kojima će biti predstavnice/ci Povjerenstva i stručnjakinje/ci iz nevladinih udruga i drugih mjerodavnih institucija.
2. Radne skupine iz točke a) 1. će, vodeći računa i o preporukama Odbora za ukidanje svih oblika diskriminacije žena, do kraja 2002. godine izraditi izvješća o usklađenosti hrvatskih zakona s međunarodnim ugovorima o ljudskim pravima žena, te će na temelju navedenih izvješća, u slučajevima neusklađenosti, dati prijedloge za izmjene i dopune zakona.
3. Sva ministarstva i druga tijela državne uprave dostavljat će Povjerenstvu na mišljenje, sve prijedloge zakona koji reguliraju materiju od utjecaja na položaj žena. Mišljenja se Povjerenstva moraju uzeti u obzir pri dostavljanju zakonskih prijedloga Vladi Republike Hrvatske, a ukoliko ne budu prihvaćena moraju se obrazložiti.
4. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova dostavljat će mišljenja iz točke a) 3. Odboru za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora.

b) praćenje provedbe zakona i nacionalnih politika koje na bilo koji način utječu na položaj žena u Republici Hrvatskoj

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Sva ministarstva i druga državna tijela, putem svojih predstavnica/ka koji su članice/ovi Povjerenstva za ravnopravnost spolova, dostavljat će Tajništvu Povjerenstva za ravnopravnost spolova svakih šest mjeseci izvješća, koja sadržavaju analizu stanja, probleme i prijedloge za rješavanje tih problema o primjeni zakona i provedbi nacionalnih politika koje na bilo koji način utječu na položaj žena u Republici Hrvatskoj. Tajništvo će sva izvješća objedinjavati i objavljivati na Web stranicama Povjerenstva.
2. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova zatražit će od ženskih nevladinih udruga da o svojim spoznajama provedbe zakona koji utječu na položaj žena izvješćuju Tajništvo Povjerenstva. Povjerenstvo će o tome redovito raspravljati, izvješćivati Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske i resorna ministarstva, te spoznaje nevladinih udruga i svoja djelovanja u svezi s tim objavljivati na Web stranicama Povjerenstva.

c) upoznavanje što većeg broja žena s njihovim temeljnim ljudskim pravima, posebice s pravima koja proizlaze iz Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i zakonodavstva Republike Hrvatske, te o načinima ostvarivanja i zaštite tih prava

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ured za udruge, u sklopu redovnog javnoga natječaja iz područja aktivnosti »Promicanje i zaštita ljudskih prava« odobrit će financijsku potporu za projekte nevladinih udruga kojima će se sustavno provoditi upoznavanje što većeg broja žena s njihovim postojećim pravima i putevima zaštite tih prava.
2. Jednom godišnje Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, uz sudjelovanje stranih stručnjakinja/ka i predstavnica/ka međunarodnih organizacija, organizirat će seminar o ljudskim pravima žena koji će biti promoviran kroz javna glasila i namijenjen najširem krugu sudionika/ca.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova izdat će do ožujka 2002. godine brošuru s hrvatskim prijevodima tekstova međunarodnih ugovora o ljudskim pravima žena koju će raspodijeliti uz pomoć medija.

d) donošenje posebnog zakona o ravnopravnosti spolova

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Najkasnije do lipnja 2002. godine Povjerenstvo će inicirati pokretanje postupka za donošenje zakona o ravnopravnosti spolova.

e) obilježavanje važnih datuma vezanih za promicanje i zaštitu ljudskih prava žena uključujući:

- Međunarodni dan žena
- Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Tajništvo Povjerenstva za ravnopravnost spolova svake će godine u suradnji s nevladinim ženskim udrugama osmisliti javna djelovanja za obilježavanje datuma koji su vezani za promicanje i zaštitu ljudskih prava žena.
2. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s nevladinim ženskim udrugama započet će kampanju za obilježavanje 22. rujna kao Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama.

f) obrazovanje o ljudskim pravima žena u državnim službama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, izradit će do lipnja 2002. godine program sustavnog obrazovanja državnih dužnosnica/ka, službenica/ka i namještenica/ka o ljudskim pravima žena, te uvođenje načela ravnopravnosti spolova u sva djelovanja državnih tijela koji će se početi provoditi od 2002. godine

2. Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave do kraja 2002. godine izmijenit će programe polaganja stručnih ispita na način da se u te programe uključi materija o ljudskim pravima žena.

g) uključivanje načela ravnopravnosti spolova u izradu i primjenu svih nacionalnih politika i djelovanja državnih tijela

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova u suradnji s međunarodnim organizacijama i nevladinim ženskim udrugama organizirat će tijekom 2002. godine seminar »Ravnopravnost spolova kao temeljno načelo-izazov za 21. stoljeće« za službenice/ke i namještenice/ke u državnoj i javnim službama, te državne dužnosnice/ke.
2. Za dužnosnice/ke, službenice/ke i namještenice/ke u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, uz suradnju s lokalnim povjerenstvima i nevladinim ženskim udrugama, Povjerenstvo za ravnopravnost spolova organizirat će tijekom 2002. godine posebne seminare: »Obrazovanje predavača o ravnopravnost spolova«, kao početno djelovanje za obrazovanje svih zaposlenih u tijelima lokalne i područne (regionalne) samouprave.

h) zaštita i promicanje ljudskih prava pojedinih skupina žena

PROGRAMSKE ZADAĆE:

a) žene s invaliditetom

1. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske pri odabiru financiranja projekata nevladinih ženskih udruga vodit će računa o projektima namijenjenim poboljšanju položaja žena s invaliditetom, te će svake godine, u okviru svojih redovitih aktivnosti, na prijedlog Povjerenstva za ravnopravnost spolova i uz savjetovanje s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži financijski podupirati takve projekte.
2. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži u suradnji s nevladinim udrugama koje skrbe za osobe s invaliditetom i ostalim ženskim udrugama, u svrhu promicanja i ukazivanja na posebne potrebe žena s invaliditetom, organizirat će dva puta godišnje predavanja na temu »Žene s invaliditetom-ostvarivanje temeljnih ljudskih prava«.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova i Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži u suradnji s udrugama koje skrbe za osobe s invaliditetom izradit će program djelovanja u skladu s kojim će počevši od kraja 2001. godine putem medija (tisak, TV) informirati žene s invaliditetom o njihovim ljudskim pravima i upoznavati javnost o problemima s kojima se susreću žene s invaliditetom.
4. Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo rada i socijalne skrbi uključit će se u rješavanje pitanja tjelesnog vježbanja i športa kroz sustav obrazovanja i rehabilitacije žena s invalidnošću.

b) žene u ruralnim područjima

5. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, u suradnji s Organizacijom za prehranu i poljoprivredu (FAO) i drugim međunarodnim organizacijama, u cilju uključivanja znanja i iskustava žena u održivom razvitku i povećanja njihova sudjelovanja u razvoju ruralnog prostora, te promicanja obrazovanja i javne svijesti omogućit će odlazak hrvatskih stručnjakinja/ka na međunarodne tečajeve koji obuhvaćaju metodologiju rada za žene koje žive u ruralnim područjima.
6. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Ministarstvom poljoprivrede i šumarstva i Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu promicat će obrazovanje žena u ruralnim područjima, radi povećanja njihove uloge u proizvodnji, upravljanju i korištenju prehrambenih i prirodnih izvora.
7. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva, radi informiranja javnosti i utjecanja na javnu svijest, u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova, jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i nevladinim udrugama obilježiti će svake godine Svjetski dan seoskih žena (15. listopada) promovirajući kroz medije sve dobre inicijative koje potječu od žena koje žive na ruralnim područjima Republike Hrvatske.
8. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s mjesnim odborima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave poticati će udruživanje seoskih žena u udruge te će promovirati njihov rad.
9. Ministarstvo poljoprivrede i šumarstva počevši od 2002. godine financijski će podupirati projekte kojima se istražuje uloga žena u razvitku ruralnih područja.

c) samohrane majke

10. Ministarstvo rada i socijalne skrbi, u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži, prikupit će do kraja 2002. godine podatke o broju i položaju majki koje same skrbe o djeci i na temelju toga tijekom 2003. godine izraditi cjelovit program pomoći takvim majkama, te izdati brošuru o državnim institucijama kojima se takove osobe mogu obratiti za ostvarenje i zaštitu svojih prava. Brošura će se raspodijeliti u svim područnim službama Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, domovima zdravlja, tijelima državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave.

d) žene pripadnice nacionalnih manjina

11. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Uredom Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine i Državnim zavodom za statistiku, osnovat će, do kraja 2001. godine, radnu skupinu koja će prikupiti podatke o položaju žena pripadnica nacionalnih manjina i o tome, najkasnije do rujna 2002. godine, sastaviti izvješće i, uz suradnju Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora i Ureda Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine, izraditi program djelovanja o unapređenju položaja žena pripadnica nacionalnih manjina.
12. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova uz suradnju s nevladinim udrugama koje se bave položajem žena pripadnica nacionalnih manjina, nakon izvršenja zadaće iz točke d)10., organizirat će jednom godišnje javne tribine o položaju i ulozi žena pripadnica nacionalnih manjina, te promicanju zaštite njihovih temeljnih ljudskih prava.

e) žene starije dobi

13. Ministarstvo rada i socijalne skrbi zatražit će od svih centara za socijalnu skrb da do lipnja 2002. godine izrade ocjenu stanja na svom području, a vezano za položaj žena starije dobi. Na temelju ocjene stanja Ministarstvo rada i socijalne skrbi izradit će prijedlog programa o mogućnostima i načinima ostvarenja posebnih potreba tih žena, vodeći posebno računa o ženama starije dobi koje žive same.

f) objavljivanje statističkih podataka razvrstanih po spolu o položaju žena u svim područjima života

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova jednom godišnje objaviti će brošuru sa statističkim podacima razvrstanim po spolu i, ukoliko je moguće, po srodstvu o položaju žena u svim područjima određenim ovim Programom djelovanja.

2. ŽENE I ZDRAVLJE

a) promicanje i osiguranje punog ostvarenja prava žena na najviše standarde tjelesnog i duševnog zdravlja

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zdravstva vodit će računa o posebnim potrebama žena pri izradi zakonskih prijedloga koji su od značajnog utjecaja na zdravlje žena, a vezani su za ostvarenje Strategije i plana reforme sustava zdravstva i zdravstvenog osiguranja Republike Hrvatske.
2. Ministarstvo zdravstva će putem Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo osigurati, najkasnije do 2002. godine, prikupljanje i obradu zdravstvenih pokazatelja po spolu u slučajevima značajnim za praćenje zdravstvenog stanja žena.
3. Ministarstvo financija do lipnja 2002. godine ispitat će mogućnosti i predložiti izmjene poreznih zakona kojima bi se poslodavce odgovarajućim poreznim olakšicama poticalo na organiziranje sistematskih preventivnih pregleda žena.
4. Ministarstvo zdravstva izradit će do kraja 2002. godine program mjera kojima će se, u svrhu zaštite trudnica kao posebno osjetljive skupine žena, poticati trudnice na redovite liječničke preglede tijekom i nakon trudnoće.
5. Ministarstvo zdravstva, u suradnji s Ministarstvom rada i socijalne skrbi, obavještavat će žene o posebnim rizicima vezanim za ugrožavanje zdravlja žena koje rade, uvažavajući posebnosti radnih mjesta i uvjeta u kojima žene rade, te o mogućnostima zaštite i očuvanja njihovog zdravlja.

b) promicanje znanja o prednostima planiranja obitelji i primjeni kontracepcije, te razvijanje svijesti o odgovornosti muškaraca u planiranju obitelji

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zdravstva u suradnji s Ministarstvom prosvjete i športa i Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži nastaviti će s provođenjem

dosadašnjih aktivnosti radi informiranja žena i djevojaka o metodama planiranja obitelji i spolnim funkcijama njihovog tijela pripremom odgovarajućih zdravstveno prosvjetnih materijala: kasete, brošura i drugih materijala, te njihovom raspodjelom putem škola i županijskih zavoda za javno zdravstvo.

2. Ministarstvo zdravstva, u suradnji sa školama, od školske godine 2002./2003. započet će u većim gradovima, a potom na cijelom području Republike Hrvatske, posebno uključujući seoske škole, organizirano zdravstveno prosvjećivanje namijenjeno adolescentima i to održavanjem javnih predavanja s temom planiranja obitelji i jačanja odgovornosti muškaraca u planiranju obitelji.
3. Zdravstvena inspekcija Ministarstva zdravstva će u okviru svog djelovanja prilikom redovnog zdravstveno-inspekcijskog nadzora zdravstvenih ustanova posebnu pažnju posvetiti dostupnosti i sigurnosti uvjeta u kojima se prekidaju trudnoće, u skladu sa zakonom propisanim postupkom.
4. Ministarstvo zdravstva će osigurati da djelatnosti školske medicine u županijskim zavodima za javno zdravstvo jedanput tjedno provode savjetovanja adolescentica/ata o seksualnosti, kontracepciji i zaštiti od spolno prenosivih bolesti.
5. Ministarstvo zdravstva će voditi brigu o opskrbljenosti tržišta svim vrstama kontraceptivnih sredstava, uključujući i sredstva postkoitalne kontracepcije, te će o tome redovito izvješćivati Povjerenstvo za ravnopravnost spolova.

c) promicanje smanjenja smrtnosti novorođenčadi i male djece

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zdravstva provodit će obrazovanje iz područja neonatologije stručnjaka pedijataru koji rade na poslovima zbrinjavanja novorođenčadi u rodilištima.
2. Zdravstvena inspekcija Ministarstva zdravstva će pojačati zdravstveno-inspekcijski nadzor zdravstvenih ustanova iz područja neonatologije.

d) promicanje u javnosti prednosti hranjenja na prsa

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zdravstva uz dosadašnje aktivnosti vezane za projekt promicanja dojenja pokrenut će, do lipnja 2002. godine, inicijativu za usvajanje Zakona o promicanju i zaštiti dojenja.
2. Ministarstvo zdravstva će 2001. godine posebno obilježiti dvogodišnjicu provođenja projekta »Sretna beba« te nastaviti s tom praksom u svim rodilištima u Republici Hrvatskoj.

e) jačanje aktivnosti na obrazovanju o spolno prenosivim bolestima uključujući HIV/AIDS

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za AIDS koje djeluje pri Ministarstvu zdravstva, uvažavajući posebne potrebe žena i djevojaka, nastavit će s procesom informiranja javnosti o prevenciji i borbi protiv AIDS-a, putem medija, izdavanjem plakata i brošura.
2. Svake godine Ministarstvo zdravstva će obilježiti Dan borbe protiv AIDS-a, a u dogovoru s Ministarstvom prosvjete i športa, toga dana u osnovnim i srednjim školama organizirat će posebne programe.

3. Ministarstvo zdravstva i Ministarstvo prosvjete i športa u suradnji s nevladinim udrugama i drugim mjerodavnim institucijama izradit će program obrazovanja o reproduktivnom zdravlju djece i mladeži u osnovnim i srednjim školama, kojega će početi provoditi u školskoj godini 2002./2003.

f) Promicanje i poticanje, te provedba programa, uz potporu medija, usmjerenih na sprječavanje, rano otkrivanje i liječenje raka dojke, maternice i drugih vrsta zloćudnih bolesti reproduktivnog sustava žena

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zdravstva i Liga za borbu protiv raka nastavit će sa započetim aktivnostima na obrazovanju žena o pravovremenoj zaštiti i ranom otkrivanju zloćudnih bolesti izdavanjem brošura, obrazovnih letaka i drugim aktivnostima uz znatno širu raspodjelu svih materijala u domovima zdravlja i školama.
2. Ministarstvo zdravstva i Liga za borbu protiv raka svake će godine posebnim programom kroz medije obilježiti Međunarodni tjedan borbe protiv raka, s posebnim naglaskom na prevenciju raka dojke.
3. Ministarstvo zdravstva pristupit će tijekom 2001. godine izradi Nacionalnog programa za prevenciju svih karcinoma, uključujući i ginekološki karcinom. U Nacionalnom programu posebna pažnja posvetit će se utvrđivanju mjera kojima će se svim ženama omogućiti veća dostupnost i besplatna dijagnostika što će pridonijeti učinkovitijem liječenju i palijativnoj skrbi.
4. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova i nevladinim udrugama, te ostalim mjerodavnim institucijama, a radi osiguranja što većeg broja mamografa u domovima zdravlja u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave, organizirat će svake godine niz akcija putem kojih će se prikupljati i osigurati sredstva za kupnju mamografa.

g) promicati bavljenje žena sportom kao jednim od oblika za postizanje i očuvanje zdravlja žena

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora, te stručnjakinjama/cima iz sportskog i medicinskog života izradit će, najkasnije do kraja 2002. godine, program sustavnog promicanja bavljenja žena sportom kao jednim od oblika za postizanje i očuvanje zdravlja žena.

3. NASILJE NAD ŽENAMA

a) izrada nacionalne strategije za borbu protiv nasilja nad ženama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova osnovat će Radnu skupinu za izradu Nacionalne strategije za borbu protiv nasilja nad ženama. Članice/ovi ove Radne skupine bit će predstavnice/ci Vlade i resornih ministarstava na najvišoj razini i nezavisne stručnjakinje/aci iz nevladinih udruga koje se bave problematikom nasilja nad ženama i drugih mjerodavnih institucija. Nacionalnu

strategiju Radna skupina izradit će do kraja 2002. godine na temelju izvršene ocjene postojećeg stanja na području zaštite i podrške ženama žrtvama nasilja, prikupljenih brožanih pokazatelja, utvrđenih uzroka, prirode i posljedica nasilja nad ženama, te analize hrvatskog zakonodavstva, kao i zaključaka Hrvatskoga sabora.

b) analiza zakona kojima se sankcionira nasilje nad ženama i osiguranje praćenja provedbe tih zakona

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave najmanje dva puta godišnje izvješćivat će Povjerenstvo za ravnopravnost spolova i Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora o primjeni Zakona o prekršajima, Kaznenog zakona i Zakona o kaznenom postupku, Ministarstvo rada i socijalne skrbi o primjeni Obiteljskog zakona, a Ministarstvo unutarnjih poslova o djelovanjima u okviru svoje nadležnosti, vezanim za nasilje nad ženama, posebice o statističkim podacima vezanim za isto.
2. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova objavljivat će izvješća i statističke podatke iz programske zadaće 1. na Web stranicama Povjerenstva.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova aktivno će surađivati sa ženskim nevladinim udrugama koje djeluju na suzbijanju nasilja nad ženama i uvažavati njihova neposredna iskustva pri predlaganju novih zakona i mjera za borbu protiv nasilja nad ženama.

c) provođenje stalnog obrazovanja svih osoba koje rade na provedbi zakona, pružanju usluga i podrške u slučajevima nasilja nad ženama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave i Ministarstvo vanjskih poslova nastaviti će suradnju s međunarodnim organizacijama, radi razmjene saznanja i podataka, te provedbe izobrazbe policije i sudaca o borbi protiv krijumčarenja, odnosno trgovine ženama i djecom u svrhu spolnog iskorištavanja.
2. Ministarstvo unutarnjih poslova provoditi će dopunsku obuku policijskih službenica/ka u sklopu Ravnateljstva policije u svezi s kriminalitetom počinjenim prema ženama i djeci.
3. Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave nastaviti će posebnu izobrazbu osoba koje rade u državnom odvjetništvu i na sudovima, a u doticaju su sa ženama žrtvama nasilja.

d) osiguranje financijske pomoći ženama žrtvama nasilja

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Vlada Republike Hrvatske će svake godine, počevši od 2002. godine, u državnom proračunu, sukladno postojećem zakonodavstvu i proračunskoj politici, osigurati sredstva za financijsku potporu nevladinim udrugama koje skrbe o ženama žrtvama nasilja.

e) potaknuti osnivanje posebnih policijskih odjela za vođenje i obradu predmeta koji se odnose na nasilje nad ženama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo unutarnjih poslova izradit će do kraja 2003. godine analizu stanja i obučivosti djelatnika policije o problematici nasilja nad ženama, te ispitati mogućnost osnivanja posebnih policijskih odjela za vođenje i obradu predmeta koji se odnose na nasilje nad ženama, posebice u obitelji.
2. S obzirom da je suradnja s građanima prijeko potreban preduvjet kvalitetnog funkcioniranja policije i imajući u vidu činjenicu da veličini tamne brojke nasilničkog kriminaliteta nad ženama pridonosi i nesprijetnost žrtve da prijavi kazneno djelo, Ministarstvo unutarnjih poslova do kraja 2003. godine pokrenut će istraživanje o stavovima i očekivanjima žena kada je riječ o postupanju policije povodom različitih kaznenih djela počinjenih na štetu žena.

f) izrada analize postojećeg stanja i davanje preporuke o osnutku obiteljskih sudova

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Na temelju analize postojećeg stanja iz točke 3. a) 1. Povjerenstvo će u suradnji s Radnom skupinom za borbu protiv nasilja nad ženama, uzimajući u obzir zaključke Hrvatskoga sabora o ovoj materiji, najkasnije do kraja 2002. godine, dati preporuke o osnutku obiteljskih sudova.

4. ŽENE I ORUŽANI SUKOBI

a) upoznavanje i kontinuirano informiranje žena o Međunarodnom kaznenom sudu u Rimu

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo pravosuđa, uprave i lokalne samouprave osigurat će prevođenje, tiskanje i raspodjelu brošure s hrvatskim tekstom Statuta Međunarodnoga kaznenog suda u Rimu.
2. Radi upoznavanja državnih institucija s pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova u Statutu Međunarodnoga kaznenog suda u Rimu Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Ministarstvom pravosuđa, uprave i lokalne samouprave organizirat će tijekom 2002. godine seminar o toj temi.
3. Stručnjakinje/ci Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave, kao oblik suradnje sa ženskim nevladinim udrugama, sudjelovat će, od 2002. do 2005. godine kao predavačice/či na tribinama nevladinih udruga o pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova Statuta i o radu Pripremljene komisije Međunarodnoga kaznenog suda.

b) upoznavanje i kontinuirano informiranje žena o Međunarodnom kaznenom sudu za područje bivše Jugoslavije

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Radi upoznavanja što većeg broja žena i stručne javnosti s pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova u Statutu Međunarodnoga kaznenog suda za područje bivše

Jugoslavije Ured za suradnju s Haškim sudom osigurati će publiciranje hrvatskog teksta Statuta.

2. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s Uredom za suradnju s Haškim sudom i ženskim nevladinim udrugama, organizirat će tijekom 2002.-2005. godine seminare i predavanja o pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova Statuta Međunarodnoga kaznenog suda za područje bivše Jugoslavije.

c) dodatno obrazovanje djece i žena o minama i ostalim vrstama eksplozivnih naprava

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo, Ministarstvo prosvjete i športa, Ministarstvo obrane i Ministarstvo unutarnjih poslova u suradnji s Centrom za razminiranje izradit će do lipnja 2002. godine poseban program obrazovanja žena povratnica o minama na područjima gdje se nalazi najveći broj mina.

d) osiguranje odgovarajuće pomoći ženama prognanicama, povratnicama, sudionicama i stradalnicama domovinskog rata i olakšavanje njihovog povratka i ponovnog uključivanja u društvo

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Hrvatski zavod za zapošljavanje, pri provođenju mjera aktivne politike zapošljavanja prioritetno će voditi računa o potrebama žena povratnica. U tu svrhu osigurati će im, u svojim područnim službama, primjeren pristup informacijama o mjerama aktivne politike zapošljavanja.
2. Do rujna 2002. godine Ministarstvo rada i socijalne skrbi izradit će program sustavnog pružanja psihološke pomoći prognanicama i povratnicama koji će se provoditi u centrima socijalne skrbi na područjima gdje su smještene prognanice i na područjima povratka.
3. Ured za udruge Vlade Republike Hrvatske pri odabiru financiranja projekata nevladinih ženskih udruga vodit će računa o projektima nevladinih udruga koje pružaju psihološku pomoć ženama prognanicama, povratnicama, sudionicama i stradalnicama domovinskog rata.
4. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova će do travnja 2002. godine izraditi preporuku tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave o uvažavanju posebnih potreba ženskih nevladinih udruga na područjima povratka, posebice glede osiguranja prostora za rad istih.
5. Ministarstvo prosvjete i športa, Ministarstvo znanosti i tehnologije i Hrvatski zavod za zapošljavanje, poduzet će mjere kojima će se osigurati svim zainteresiranim ženama stradalnicama, posebice ženama stradalnicama od mina i civilnim žrtvama rata, besplatan nastavak školovanja, besplatno dodatno školovanje ili prekvalifikacija.
6. Ministarstvo rada i socijalne skrbi u suradnji s Ministarstvom za javne radove, obnovu i graditeljstvo i Ministarstvom za europske integracije pokrenut će projekt osnivanja Međunarodnog centra za žene stradalnice domovinskog rata čija bi primarna zadaća bila koordinacija različitih sustava skrbi za žene stradalnice, a u cilju njihovog osposobljavanja za samostalno rješavanje problema s kojima se susreću u svakodnevnom životu.

e) promicanje sudjelovanja žena u djelovanju za mir na svim razinama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova uputit će do travnja 2002. godine preporuku državnim tijelima i institucijama koje u okviru svoje nadležnosti odlučuju o pitanjima vezanim za održanje mira i o nacionalnoj sigurnosti da u svoj rad uključe žene.
2. Ministarstvo prosvjete i športa, Ministarstvo kulture, Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži i Ured za udruge, u suradnji s nevladinim udrugama koje promiču nenasilno rješavanje sukoba, izradit će do početka školske godine 2002/2003. program obrazovanja mladih za toleranciju, kulturu mira i nenasilno rješavanje sukoba, koji će se provoditi na lokalnim razinama putem radionica.

f) razvijanje znanja o međunarodnom humanitarnom pravu i ljudskim pravima, osobito o sprječavanju nasilja nad ženama u ratu i oružanim sukobima

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo obrane u suradnji s Povjerenstvom za ravnopravnost spolova predložit će najkasnije do rujna 2002. godine uvođenje kolegija o međunarodnom humanitarnom pravu, s posebnim naglaskom na ljudska prava žena, na Hrvatsko vojno učilište.
2. U svrhu uvođenja kolegija iz programske zadaće f)1. Ministarstvo obrane u suradnji s međunarodnim organizacijama izradit će do kraja 2002. godine program predavanja kolegija međunarodno humanitarno pravo, koji svojim sadržajem mora obuhvatiti sve aspekte i načine sprječavanja uzroka nasilja nad ženama u ratu i oružanim sukobima.

g) osiguranje veće zastupljenosti žena u Ministarstvu obrane Republike Hrvatske (MORH) i Oružanim snagama Republike Hrvatske (OSRH)

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova, u suradnji s nadležnim tijelima MORH-a, ispitat će, do lipnja 2002. godine zastupljenost žena u MORH-u i OSRH-u i o tome će sastaviti posebno izvješće.
2. Sukladno izvješću iz točke 1. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova, zajedno s tijelima MORH-a zaduženima za pitanja upravljanja ljudskim resursima, izradit će do lipnja 2003. godine plan provođenja politike ravnopravnosti spolova i uklanjanja diskriminacije kojim će se osigurati postupno povećanje broja vojnih službenica i namještenica, kao i žena vojnih osoba, na svim razinama, a posebice na rukovodećim položajima u MORH-u i OSRH-u i o tome će jedanput godišnje podnositi izvješće Vladi Republike Hrvatske.

5. ŽENE I GOSPODARSTVO

a) poticanje ženskog poduzetništva

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo u suradnji sa svim tijelima i institucijama s područja gospodarstva i poduzetništva nastavit će s promicanjem poduzetništva i informiranjem o poduzetništvu, te razvijati pozitivan stav stanovništva prema poduzetništvu i mogućnostima koje ono pruža za samozapošljavanje i

ostvarivanje osobnih sposobnosti, kao i osigurati potpune i dostupne informacije o svim vrstama poticaja koje Vlada Republike Hrvatske provodi u razvoju poduzetništva, usmjeravajući pri tom dio promidžbe i informiranja prema ženama kao posebnoj ciljnoj skupini. Ministarstvo za obrt, malo i srednje poduzetništvo o provedbi ove mjere redovito će, a najmanje jednom godišnje, izvješćivati Povjerenstvo za ravnopravnost spolova i Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora.

2. Kreditni programi za razvoj malog gospodarstva Ministarstva za obrt, malo i srednje poduzetništvo razradit će se u više različitih kreditnih linija, s uvjetima posebno prilagođenim željenim ciljevima razvoja i ciljanoj skupini, uz nastojanje da se veće uključivanje žena u poduzetništvo i razvoj kooperacijskih projekata koji pridonose zapošljavanju žena, uvrste u županijske programe kao jedan od kriterija za podršku poduzetničkim projektima ili uz predviđanje posebnih kreditnih linija namijenjenih ženama-poduzetnicama. Kreditiranje će se provoditi uz sustavno praćenje ostvarenih učinaka, s posebnom pažnjom u odnosu na žene-poduzetnice, u okvirima u kojima to dopušta priroda praćenih podataka, uz obvezu redovitog izvješćivanja Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske, sukladno rokovima utvrđenim za izvješća o provedbi Programa razvoja malog gospodarstva.
3. Obrazovanjem o poduzetništvu i za poduzetništvo u sklopu redovnog školovanja, različitih oblika dokvalifikacije i prekvalifikacije u kontekstu strateških ciljeva razvoja gospodarstva i zahtjeva tržišta, te kroz dopunsku izobrazbu i stručnu pomoć od strane za to osposobljenih savjetnica/ka i institucija koje se bave promicanjem malog gospodarstva, te uz suradnju s nevladinim udrugama, žene će se osposobljavati za uključivanje u poduzetništvo i uspješno vođenje samostalnog poslovanja.
4. Ministarstvo gospodarstva u suradnji s Ministarstvom za obrt, malo i srednje poduzetništvo, Ministarstvom turizma, Ministarstvom prosvjete i športa, Ministarstvom znanosti i tehnologije i Ministarstvom za europske integracije, izradit će do kraja 2002. godine poseban program stalne izobrazbe menadžera uz primjenu europskih standarda i međunarodnih konvencija, s posebnim naglaskom na veće angažiranje stručnjakinja u rukovodećim strukturama gospodarstva.

b) prilagođavanje mjera aktivne politike zapošljavanja posebnim potrebama žena

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Hrvatski zavod za zapošljavanje u provođenju redovnih aktivnosti vezanih za profesionalnu orijentaciju, posebnu će pažnju posvećivati savjetovanju djevojaka i žena o pravilnom odabiru zvanja i mogućnostima zapošljavanja.
2. Ministarstvo rada i socijalne skrbi, u pripremi nacionalne politike zapošljavanja predložit će posebne mjere za zapošljavanje žena u teže zapošljivim kategorijama nezaposlenih osoba, a posebice mladih žena koje prvi puta traže zaposlenje, žena s invaliditetom, te žena starijih od 40 godina koje teško pronalaze novo zaposlenje.

c) dosljedno provođenje zakonodavstva na području rada i zapošljavanja

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova zatražit će od predstavnica/ka Vlade u Gospodarsko-socijalnom vijeću (GSV) da istom predloži donošenje cjelovitog plana o ravnomjernoj zastupljenosti žena u svim aktivnostima GSV-a, kao i u djelovanjima

socijalnih partnera vezanim za kolektivno pregovaranje radi uvažavanja posebnih interesa žena u radnom odnosu.

2. Inspekcije nadležne za nadzor nad primjenom propisa o radu i zaštite na radu pri svakom inspeksijskom nadzoru dužne su utvrditi uvjete pod kojima žene rade kod poslodavca kod kojeg vrše nadzor i o tome posebno izvijestiti u zapisniku o izvršenom nadzoru i redovnim godišnjim izvješćima.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova osnovat će do lipnja 2002. godine radnu skupinu za izradu prijedloga na koji način i kroz koje zakone se može regulirati pitanje spolnog uznemirivanja na radu u kojoj će biti uključene/i predstavnice/ci sindikata i poslodavaca.
4. Nadležna državna tijela u roku od tri godine ispitat će mogućnost izmjene zakonskih propisa koji se odnose na zaštitu majčinstva radi unošenja takvih odredbi koje bi potakle muškarce da koriste prava vezana uz odgoj i podizanje djece.

6. ŽENE I OBRAZOVANJE

a) razvijanje programa sustavnog obrazovanja o ravnopravnosti spolova i spolnosti, te poticanje osviještenosti za pitanja ravnopravnosti spolova u redovnom obrazovanju, s posebnim naglaskom na mirnom rješavanju sporova i suzbijanju svakog oblika nasilja u obrazovnom sustavu

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo prosvjete i športa će pri izradi nastavnih programa svake godine voditi računa o promicanju ravnopravnosti spolova.
2. Do početka školske godine 2002./2003. Ministarstvo prosvjete i športa ispitat će koji udžbenici koji se koriste u nastavi ne odgovaraju uvjetima promicanja ravnopravnosti spolova i iste će zabraniti za upotrebu u nastavi. Posebna pažnja posvetit će se udžbenicima koji se koriste u nastavi hrvatskog jezika i povijesti, te ostalim udžbenicima u kojima se spominju uloge žena i muškaraca u društvu.
3. Ministarstvo prosvjete i športa imenovat će u stručna tijela za izradu novih nastavnih programa i stručnjakinje/ake istaknute u javnosti svojim stručnim radom u pitanjima ravnopravnosti spolova.
4. Ministarstvo prosvjete i športa uputit će prijedlog svim školama da od školske godine 2002./2003. u sklopu redovne i dodatne/izborne nastave potiču učenice na veće sudjelovanje u informatičkim i prirodno-znanstvenim aktivnostima.
5. Ministarstvo prosvjete i športa pri izradi nastavnih planova i programa predvidjet će u sklopu dodatne/izborne nastave posebne programe za razvijanje vještina rukovođenja i za motiviranje prihvaćanja vodećih uloga u društvu.
6. Nacionalni odbor za obrazovanje o ljudskim pravima, na zahtjev Ministarstva prosvjete i športa, do kraja 2002. godine izradit će programe i planove za obrazovanje o ljudskim pravima žena. Nacionalni odbor pri tome će surađivati s nevladinim udrugama koje se bave promicanjem ženskih ljudskih prava.
7. Ministarstvo znanosti i tehnologije i Nacionalno vijeće za visoku naobrazbu u suradnji s Ministarstvom prosvjete i športa do kraja 2002. godine pokrenut će istraživački projekt na nacionalnoj razini na temelju kojeg će se dobiti analiza sadržaja nastavno-znanstvenih programa obrazovanja odgojitelja djece predškolske dobi, učitelja razredne nastave i predmetnih nastavnika u višim razredima osnovne škole s obzirom na promicanje ravnopravnosti spolova, slobode, kulture mira i snošljivosti. Pri tom

treba istražiti jesu li ti odgojno-obrazovni i nastavno-znanstveni programi usklađeni s međunarodno utvrđenim standardima.

8. Ministarstvo znanosti i tehnologije na temelju dobivene analize stanja iz programske zadaće 7. pokrenut će izradu i donošenje novih nastavno-znanstvenih programa obrazovanja budućih odgojitelja, učitelja i predmetnih nastavnika.
9. Ministarstvo znanosti i tehnologije potaknut će osnivanje ženskih studija na fakultetima (u obliku posebnih kolegija, te dodiplomskih i poslijediplomskih studija).
10. Ministarstvo prosvjete i športa, na temelju javnog natječaja, do kraja 2002. godine osnovat će skupinu stručnjakinja/ka koji će osmisлити prijedlog programa obrazovanja o spolnosti u nižim razredima osnovne škole.

b) ostvarenje programa koji promiču ravnopravnosti spolova u obrazovnom sustavu

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo prosvjete i športa u suradnji s udrugama ravnatelja pripremit će do početka školske godine 2002./2003. prijedlog uvođenja mjera zaštite učenica/ka od spolnog uznemirivanja i zlostavljanja, obrazovanja školskih psihologinja/ga i pedagoginja/ga o tom problemu, te prijedlog o postupanju u slučajevima spolnog uznemirivanja i zlostavljanja.
2. Ministarstvo znanosti i tehnologije do početka akademske godine 2002./2003. izradit će poseban program za zaštitu i potporu samohranih studentica majki.

c) dodatno obrazovanje djelatnica/ka u obrazovanju

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo prosvjete i športa i Ministarstvo znanosti i tehnologije, u suradnji s nevladinim udrugama putem tematskih predavanja i radionica dva puta godišnje organizirati će izobrazbu o ravnopravnosti spolova i pravilnoj uporabi jezika za razvijanje svijesti o ravnopravnosti spolova za djelatnice/ke u školstvu na svim razinama obrazovanja.

d) promicanje posebnih djelovanja usmjerenih na poboljšanje položaja djevojaka i žena s invaliditetom

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži u suradnji s Ministarstvom zdravstva, Ministarstvom rada i socijalne skrbi te Ministarstvom prosvjete i športa izradit će u roku od tri godine priručnik za roditelje i obitelji djevojčica i djevojaka s invaliditetom, a radi osvješćivanja o posebnim potrebama i problemima vezanim za obrazovanje djevojčica i djevojaka s invaliditetom.
2. Ministarstvo prosvjete i športa, u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži će u roku od godine dana, u svrhu osvješćivanja, obrazovanja i uspješnije integracije djece i mladih s teškoćama u razvoju, započeti izobrazbu odgojiteljica/elja, učiteljica/elja, nastavnica/ka o posebnim potrebama koje su vezane uz djevojčice i djevojke s invaliditetom;

7. ŽENE I ZAŠTITA OKOLIŠA

a) aktivno uključivanje žena u procese planiranja, odlučivanja i provođenja programa zaštite okoliša i održivog razvoja

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja koje koordinira izradu Strategije zaštite okoliša i Nacionalnog plana djelovanja za okoliš s drugim tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, nevladinim udrugama i Hrvatskom gospodarskom komorom uvrstit će u navedene dokumente načelo ravnopravnosti spolova.

b) osiguranje ravnopravnog pristupa gospodarenju prirodnim resursima

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Vlada Republike Hrvatske i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova će sustavno raditi na uklanjanju kulturoloških, obrazovnih, ekonomskih, zdravstvenih i svih drugih barijera koje ženama onemogućavaju ravnopravan pristup gospodarenju prirodnim resursima.

c) osiguranje aktivnog sudjelovanja žena u akcijama zaštite okoliša i provođenju načela preventivne zaštite

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog planiranja dva puta godišnje će provoditi akcije razvijanja ekološke svijesti građana organiziranjem raznih stručnih i javnih skupova i radionica.
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog planiranja će svake godine organiziranjem seminara, radionica i konferencija promicati razvoj ekoturizma i održivog razvoja sela.

d) promicanje obavještavanja žena o zagađenosti okoliša i ekološkim katastrofama

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja će putem brošura, glasila »Okoliš«, Web stranice Ministarstva i drugih načina javnog informiranja obrazovati i obavještavati žene o opasnostima i rizicima od ekoloških katastrofa, o načinima postupanja s otpadom, mjerama prevencije, racionalnom načinu korištenja energije i dr.

e) osiguravanje punog ostvarenja prava žena na čistu i zdravu okolinu, stambenu i komunalnu infrastrukturu

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja i Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo će, kroz zakonske i podzakonske akte, osigurati jednaka prava ženama na čistu okolinu, te pristup stambenoj i komunalnoj infrastrukturi.
2. Ministarstvo za javne radove, obnovu i graditeljstvo razmotrit će mogućnosti za uvođenje olakšica pri rješavanju stambeno-komunalnih problema posebno osjetljivih skupina žena kao što su samohrane majke, žene s invaliditetom i sl.

f) uklanjanje i sprječavanje nastanka arhitektonskih i prostornih prepreka za osobe s invaliditetom, uvažavajući posebne potrebe žena s invaliditetom

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja će kroz izmjene i dopune Zakona o gradnji i Zakona o prostornom uređenju osigurati uklanjanje arhitektonskih i prostornih prepreka, odnosno gradnju građevina bez prepreka za osobe s invaliditetom, uvažavajući posebne potrebe žena s invaliditetom.

8. ŽENE NA POLOŽAJIMA MOĆI I ODLUČIVANJA

a) povećanje broja žena na razinama političkog odlučivanja uključujući Hrvatski sabor i Vladu Republike Hrvatske

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo pravosuđa, lokalne uprave i samouprave do kraja 2002. godine ispitat će mogućnosti mijenjanja svih izbornih zakona, kao i Zakona o političkim strankama na način da se utvrde načini kojima bi se osiguralo poticanje političkih stranaka na kandidiranje žena, čime bi se potaknulo povećanje broja žena u Hrvatskom saboru i skupštinama u jedinicama lokalne i područne (regionalne) razine na najmanje 30% 2004. i 2005. godine.
2. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora osnovat će do kraja 2002. godine radnu skupinu za izradu prijedloga izmjena izbornih zakona i Zakona o političkim strankama nakon izvršenog preispitivanja istih od strane Ministarstva pravosuđa, uprave i lokalne samouprave radi pronalaženja najboljeg načina za poticanje žena na uključivanje u sva područja političkog djelovanja.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova osigurat će sredstva kojima će se u suradnji s nevladinim ženskim udrugama tijekom 2002. godine provesti obrazovanje političara i političarki na razini Vlade u okviru regionalnog programa Gender Task Force-a Pakta o stabilnosti »Žene to mogu«.
4. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova, u suradnji s nevladinim ženskim udrugama, dva puta godišnje organizirat će skupove, javne tribine i okrugle stolove o položaju žena u politici radi podizanja svijesti društva o ulozi žene u hrvatskom društvu i mijenjanja uvriježenih stereotipa.

5. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova će u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži do kraja 2002. godine izraditi program za obrazovanje voditeljica/lja udruga žena s invaliditetom. U tu će svrhu osnovati radnu skupinu sastavljenu od predstavnica/ka nadležnih Vladinih tijela, nevladinih udruga koje se bave ljudskim pravima žena i udruga osoba s invaliditetom. Obrazovanje treba početi provoditi od početka 2003. godine.

b) povećanje broja žena u odborima, povjerenstvima i delegacijama, te na svim rukovodećim mjestima unutar državne uprave

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Vlada Republike Hrvatske poduzet će mjere kako bi od 2002. godine postupno povećavala primjerenu zastupljenost žena u svim njenim tijelima, povjerenstvima i delegacijama, a posebice na rukovodećim mjestima unutar njene strukture, na način da će obvezati sva ministarstva i druga državna tijela da kod imenovanja povjerenstava i delegacija vode računa o zastupljenosti oba spola ravnomjerno, a za imenovanja za voditeljice/lje delegacija, predsjedavajuće povjerenstava i na rukovodeće položaje predlože i kandidatkinju i kandidata.
2. Pri provođenju programske zadaće 1. Vlada Republike Hrvatske posebno će voditi računa o sudjelovanju žena s invaliditetom, osobito kada se radi o imenovanju delegacija za međunarodne konferencije i pripremama za iste.
3. Vlada Republike Hrvatske zadužit će sva ministarstva i druga državna tijela da počevši od 2002. godine pri objavljivanju natječaja za službenička mjesta u državnoj upravi na kojima nema dovoljan broj žena u tekst natječaja unesu rečenicu kojom se ohrabruje prijava žena na natječaj.

c) povećanje broja žena na rukovodećim mjestima u javnim službama u kojima su pretežito zaposlene žene

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Ministarstvo prosvjete i športa u suradnji s Udrugom ravnatelja do početka 2002. godine dogovorit će načine povećanja broja žena ravnateljica u školama na najmanje 40% do 2005. godine i o provedbi ove programske zadaće redovno izvješćivati tajništvo Povjerenstva za ravnopravnost spolova i Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora.
2. Ministarstvo znanosti redovito će izvješćivati Povjerenstvo o položaju žena na sveučilištima i mjerama koje se poduzimaju za postizanje veće zastupljenosti žena u okviru profesorskog kadra.

9. ŽENE I MEDIJI

a) promicanje aktivnog uključivanja žena u kreiranje i provođenje politike vezane za medije

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova odmah po usvajanju Nacionalne politike osnovat će Radnu skupinu za medije, sastavljenu od predstavnica/ka Povjerenstva, Hrvatskoga sabora, nevladinih ženskih udruga i predstavnica/ka Hrvatskoga

novinarskog društva, koja će kontinuirano pratiti stanje u medijima i o tome svaka tri mjeseca izvještavati Povjerenstvo.

2. Radna skupina za medije kontinuirano će, u suradnji s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, provoditi javno zagovaranje i lobiranje da u zakone o telekomunikacijama i Hrvatskoj radio-televiziji uđu odredbe o sankcioniranju postupanja protivno odredbama o uklanjanju diskriminacije na bilo kojoj osnovi; praćenje svih drugih zakonskih ili podzakonskih akata (uključujući i etičke kodekse i slične dokumente); inicirati njihove izmjene ili donošenje novih akata koji bi bolje regulirali navedeno područje (izmjene ili donošenje zakona koji bi zabranjivali pornografiju, sprečavali medijsko poticanje na nasilje, zabranjivali kršenje ljudskih prava kroz medije), kao i poticati pristupanje Republike Hrvatske međunarodnim ugovorima koji reguliraju područje medija.
3. Radna skupina za medije, počevši s 2002. godinom, organizirat će dodjeljivanje godišnje nagrade za najbolji medijski rad o ženama.
4. Radna skupina za medije organizirat će medijska djelovanja i izložbe kojima će se promicati raspodjela roditeljskih i kućanskih poslova i odgovornosti između spolova, utjecati na smanjenje nasilja protiv žena i djece, promicati žene na položajima moći i odlučivanja, s posebnim naglaskom na elektronske medije, kao i na ulogu žene i muškaraca u reklamnim svrhama.

b) poticanje žena na korištenje elektronskih medija

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Radna skupina za medije izradit će do kraja 2002. godine program sustavnog obrazovanja žena o korištenju elektronskih medija, upotrebi Interneta i programiranju, koji će se provoditi uz financijsku potporu Ureda za udruge, u sklopu redovnih programskih aktivnosti pod nazivom »Informatizacija društva«.

c) promicanje obrazovanja djelatnica/ka u medijima

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Radna skupina za medije promicat će uključivanje žena na ključne pozicije u tijela koja odlučuju o programskoj politici medija, te će uz financijsku potporu sponzora i međunarodnih organizacija, organizirati tečajeve kojima će se poticati novi i nestereotipni prikazi žene i njezinog djelovanja i isticati njezine mnogostranosti i različitosti.
2. Radna skupina za medije u suradnji s Hrvatskim novinarskim društvom inicirat će unošenje odredbi u etički kodeks koje se odnose na sliku žene koju promiču mediji.
3. Radna skupina za medije će dva puta godišnje organizirati okrugle stolove, tribine, izložbe i predavanja te tako upozoravati javnost o načinu predstavljanja žene u medijima.

10. INSTITUCIONALNI MEHANIZMI

a) unapređenje rada Povjerenstva za ravnopravnost spolova

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Do kraja 2001. godine provest će se preispitivanje sastava Povjerenstva po resorima i utvrditi novi način imenovanja članica/ova istoga.
2. Na prijedlog predsjednice Povjerenstva Vlada će do lipnja 2002. godine imenovati nezavisne stručnjakinje/ke za članice/ove Povjerenstva.
3. Do kraja 2002. godine provest će se sustavno obrazovanje svih članica/ova Povjerenstva kako bi se poboljšala njihova znanja o uvođenju politike ravnopravnosti spolova u sva nacionalna djelovanja, politike, programe i projekte.
4. Do 2005. godine sastav Povjerenstva treba izmijeniti tako da u njemu budu razmjerno zastupljeni i muškarci.
5. Povjerenstvo će što je više moguće svoj rad prezentirati u medijima održavanjem redovitih konferencija za tisak.

b) poticanje osnivanja povjerenstava na lokalnoj i područnoj (regionalnoj) razini

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. U roku od šest mjeseci od usvajanja Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova tajništvo Povjerenstva, u suradnji s nevladinim udrugama, ispitati će mogućnosti osnivanja lokalnih i područnih (regionalnih) povjerenstava.
2. Tajništvo Povjerenstva pružit će svu potrebnu tehničku pomoć jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave za osnivanje povjerenstava na lokalnoj razini.
3. Nakon osnivanja lokalnih povjerenstava Vladino Povjerenstvo u suradnji s nevladinim udrugama organizirat će kontinuirano obrazovanje članica/ova lokalnih povjerenstava koje će trebati izvršiti do 2005. godine
4. Svake godine počevši od 2002. godine provest će se analiza ostvarenja procesa stvaranja mreže institucionalnih mehanizama i njihova jačanja.

c) osnivanje koordinacije svih institucionalnih oblika na području Republike Hrvatske koji se bave promicanjem ravnopravnosti spolova

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Do lipnja 2002. godine osnovat će se koordinacija postojećih institucionalnih tijela za promicanje ravnopravnosti spolova koja će se proširivati dinamikom kojom budu osnivana povjerenstva odnosno druga tijela na nacionalnoj i lokalnoj razini.
2. Koordinacija će do kraja 2004. godine utvrditi, prema prethodno provedenim analizama ostvarenja iz točke b.4), nacionalnu strategiju za daljnji razvoj i jačanje nacionalnih tijela za stvaranje jednakih mogućnosti u svrhu pripreme nacionalnih djelovanja nakon 2005. godine.
3. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova će se uključiti u rad drugih nacionalnih tijela i institucija s područja zaštite ljudskih prava.
4. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova usko će surađivati s Odborom za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, te će redovito izvješćivati Odbor o provedbi Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova.

d) sustavno obrazovanje članova Vlade o ljudskim pravima žena i unošenju perspektive spolova u sva djelovanja

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova do lipnja 2002. godine sačinit će plan obrazovanja članova Vlade Republike Hrvatske o pitanjima ravnopravnosti spolova i podizanju svijesti o problemima punog ostvarenja ženskih ljudskih prava.
2. Obrazovanje iz programske zadaće 1. provest će se do kraja 2004. godine.

e) osiguranje sredstava za rad Povjerenstva

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo za ravnopravnost spolova poduzimat će sve potrebne mjere kako bi se osigurala dostatna sredstva za rad Povjerenstva za ravnopravnost spolova i ispitati mogućnosti povećanja istih sukladno proračunskoj politici.
2. Svako ministarstvo, u okviru svoje nadležnosti, poduzimat će potrebne mjere kako bi se osigurala posebna sredstva za provođenje Nacionalne politike, te počevši od 2002. godine osmisliti i osiguravati sredstva za posebne programe kojima se perspektiva spolova uvodi u njihova djelovanja.
3. Radi osiguranja sredstava iz drugih izvora osnovat će se Skupina za marketing i projekte.

f) osiguranje tiskanja i široke raspodjele Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova

PROGRAMSKE ZADAĆE:

1. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova tiskat će, u roku 4 mjeseca od usvajanja, Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova u što većem broju primjeraka. Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova biti će objavljena i na Web stranicama Povjerenstva.
2. Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova u suradnji s Državnim zavodom za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži tiskat će knjižicu nove Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, vodeći računa o potrebama osoba s invaliditetom. Isto tako izdat će se i audio zapis Nacionalne politike.

**PROGRAM PROVEDBE NACIONALNE POLITIKE ZA PROMICANJE
RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U REPUBLICI HRVATSKOJ OD 2001. DO 2005.
GODINE**

Programom provedbe Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova potiču se sva tijela državne vlasti, uključujući Hrvatski sabor, Vladu Republike Hrvatske, ministarstva i ostala tijela državne uprave i lokalne i područne (regionalne) samouprave, te nevladine udruge i druge institucije i organizacije, na promicanje i unapređenje položaja žena u Republici Hrvatskoj.

U cilju punog ostvarenja načela ravnopravnosti spolova će se:

- Osiguravati stvaranje uvjeta ženama za ostvarenje njihovih prava otklanjanjem svih oblika diskriminacije,
- Ustrajati na povećanju pristupa žena odgovarajućoj zdravstvenoj zaštiti, informirati ih o zdravim načinima življenja, poticati preventivne programe za zaštitu zdravlja žena, pokretati djelovanja vezana za posebne zdravstvene potrebe žena, uključujući spolno i reproduktivno zdravlje, te prednost planiranja obitelji,
- Upoznavati javnost o potrebi otklanjanja stereotipa i diskriminacijskih ponašanja koji su temelj nasilja nad ženama, prikupljati i objavljivati podatke o slučajevima u kojima su žene žrtve nasilja, promicati sva javna djelovanja na ovom području, te u tom cilju izraditi strategiju za suzbijanje nasilja nad ženama,
- Poduzimati sve mjere radi očuvanja stabilnog i trajnog mira u Republici Hrvatskoj, poticati odgoj za mir i nenasilno rješavanje sukoba i vezano za to otklanjati posljedice rata,
- I dalje aktivno raditi na poboljšanju položaja žena u gospodarstvu, omogućavajući im pristup novim tehnologijama i trajnom stručnom usavršavanju kako bi se povećalo njihovo zapošljavanje i omogućilo napredovanje u radu, promicati žensko malo i srednje poduzetništvo, te stvarati uvjete za usklađivanje radnih i obiteljskih obveza žena i muškaraca u Republici Hrvatskoj,
- Promicati ravnopravnost spolova kroz obrazovne programe u predškolskom odgoju, osnovnim i srednjim školama, te visokoškolskim ustanovama i unapređivati obrazovanje djevojčica i djevojaka za aktivnu ulogu u društvu,
- Poduzimati aktivnosti radi otklanjanja pravnih, administrativnih, kulturnih, običajnih, društvenih i gospodarskih prepreka kako bi se ženama osiguralo da na svim razinama sudjeluju u odlučivanju o pitanjima vezanim za okoliš, gospodarenje prirodnim resursima i provedbu politike održivog razvoja,
- Poticati sudjelovanje žena na svim područjima društvenog života kako bi se povećao njihov broj na položajima moći i odlučivanja,
- Promicati uključenje žena u kreiranje i provođenje politike vezane za medije, kako bi se otklonili postojeći stereotipi vezani za načine prikazivanja žena u medijima, te povećao pristup novim informacijskim tehnologijama,
- Promicati postojeće, ali i stvarati odgovarajuće nove mehanizme za unapređenje položaja žena.

Povjerenstvo Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova, kao savjetodavno tijelo Vlade, koje je sastavljeno od predstavnica/ka svih ministarstava i drugih državnih tijela, a osnovano radi koordinacije i objedinjavanja svih aktivnosti vezanih za provedbu dokumenata s 4. svjetske Konferencije o ženama, kao i dokumenata s posebnog zasjedanja Opće skupštine pod nazivom »Žene 2000.: Jednakost spolova, razvoj i mir«, unapređenje položaja žena, suradnju s drugim državama i nevladinim udrugama, koordinirat će i pratiti provedbu Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova od 2001. do 2005. godine.

Planirane aktivnosti će se u najvećoj mjeri financirati iz sredstava koja su za tu namjenu izdvojena iz državnog proračuna na posebnoj poziciji Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za ravnopravnost spolova, a dio aktivnosti će se financirati i provoditi u okviru redovitih aktivnosti pojedinih ministarstava i institucija.

Nacionalna politika za promicanje ravnopravnosti spolova i Program provedbe Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova objavit će se u »Narodnim novinama«.

Programom provedbe utvrđuju se mjere za ostvarenje Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova posebice na sljedećim područjima:

1. NA PODRUČJU: LJUDSKA PRAVA ŽENA

- 1.1. Sudjelovati u provedbi međunarodnih ugovora o ljudskim pravima žena kojih je Republika Hrvatska strankom.
- 1.2. Pratiti provedbu zakona i nacionalnih politika (programa, strategija i sl.) koji na bilo koji način utječu na položaj žena u Republici Hrvatskoj.
- 1.3. Upoznavati što veći broj žena s njihovim temeljnim ljudskim pravima koja proizlaze iz Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika diskriminacije žena i zakonodavstva Republike Hrvatske, te o načinima ostvarivanja i zaštite tih prava.
- 1.4. Poticati donošenje posebnog zakona o ravnopravnosti spolova.
- 1.5. Izraditi Pojmovnik o ravnopravnosti spolova kao posebne publikacije Povjerenstva za ravnopravnost spolova.
- 1.6. Obilježavati važne datume vezane za promicanje i zaštitu ljudskih prava žena.
- 1.7. Provoditi obrazovanje o ljudskim pravima žena u državnim službama.
- 1.8. Uključivati načelo ravnopravnosti spolova u izradu i primjenu svih nacionalnih politika i djelovanja državnih tijela.
- 1.9. Štititi i promicati ljudska prava posebno osjetljivih skupina žena, uključujući žene s invaliditetom, žene u ruralnim područjima, samohrane majke, žene pripadnice nacionalnih manjina i žene starije dobi.
- 1.10. Objavljivati statističke podatke razvrstane po spolu o položaju žena i muškaraca na svim područjima života.

2. NA PODRUČJU: ŽENE I ZDRAVLJE

- 2.1. Promicati puno ostvarenje prava žena na najviše standarde tjelesnog i duševnog zdravlja.
- 2.2. Promicati znanja o prednostima planiranja obitelji i primjeni kontracepcije, te razvijati svijest o odgovornosti muškaraca u planiranju obitelji.
- 2.3. Promicati sve mjere za smanjenje smrtnosti novorođenčadi i male djece.
- 2.4. Promicati u javnosti prednosti hranjenja na prsa.
- 2.5. Poticati aktivnosti vezane za obrazovanje o spolno prenosivim bolestima, uključujući HIV/AIDS.
- 2.6. Promicati i provoditi programe usmjerene na sprječavanje, rano otkrivanje i liječenje raka dojke, maternice i drugih vrsta zloćudnih bolesti reproduktivnog sustava žena.
- 2.7. Promicati bavljenje žena sportom kao jednim od oblika za postizanje i očuvanje tjelesnog i duševnog zdravlja žena.

3. NA PODRUČJU: NASILJE NAD ŽENAMA

- 3.1. Izraditi nacionalnu strategiju za borbu protiv nasilja nad ženama.
- 3.2. Analizirati zakone kojima se sankcionira nasilje nad ženama i osigurati praćenje provedbe tih zakona.
- 3.3. Provoditi stalno obrazovanje svih osoba koje rade na provedbi zakona, pružanju usluga i podrške u slučajevima nasilja nad ženama.
- 3.4. Osigurati financijsku pomoć ženama žrtvama nasilja.
- 3.5. Inicirati osnivanje posebnih policijskih odjela za vođenje i obradu predmeta koji se odnose na nasilje nad ženama.
- 3.6. Sudjelovati u izradi analize postojećeg stanja u sudstvu i dati preporuke za osnivanjem obiteljskih sudova.

- 3.7. Izraditi posebne programe za počinitelje obiteljskog nasilja.
- 3.8. Obvezati počinitelje obiteljskog nasilja da sudjeluju u programu putem uvođenja novih odredbi u Obiteljski/Kazneni zakon.

4. NA PODRUČJU: ŽENE I ORUŽANI SUKOBI

- 4.1. Upoznavati i kontinuirano informirati žene o Međunarodnom kaznenom sudu u Rimu.
- 4.2. Upoznavati i kontinuirano informirati žene o Međunarodnom kaznenom sudu za područje bivše Jugoslavije.
- 4.3. Dodatno obrazovati žene i djecu o minama i ostalim vrstama eksplozivnih naprava.
- 4.4. Osigurati odgovarajuću pomoć prognanicama, povratnicama, sudionicama i stradalnicama Domovinskog rata, te sudjelovati u provedbi mjera za olakšavanje njihovog povratka i ponovnog uključivanja u društvo.
- 4.5. Promicati sudjelovanje žena u aktivnostima vezanim za održavanje mira na svim razinama.
- 4.6. Razvijati znanja o humanitarnom pravu i ljudskim pravima, osobito o sprječavanju nasilja nad ženama u ratu i oružanim sukobima.
- 4.7. Osigurati veću zastupljenost žena u tijelima nadležnim za obranu Republike Hrvatske.

5. NA PODRUČJU: ŽENE I GOSPODARSTVO

- 5.1. Promicati poduzetništvo i osiguravati dostupnost informacijama o ženama u poduzetništvu.
- 5.2. Poticati samozapošljavanje žena.
- 5.3. Promicati i poticati obrazovanje žena u gospodarstvu, posebice im osiguravati pristup novim tehnologijama.
- 5.4. Predlagati prilagođivanje mjera aktivne politike zapošljavanja posebnim potrebama žena.
- 5.5. Zauzimati se za dosljedno provođenje propisa na području rada i zapošljavanja.
- 5.6. Usklađivati radne i obiteljske obveze žena i muškaraca u Republici Hrvatskoj.

6. NA PODRUČJU: ŽENE I OBRAZOVANJE

- 6.1. Razvijati programe sustavnog obrazovanja o ravnopravnosti spolova i spolnosti, te promicati načelo ravnopravnosti spolova u redovnom obrazovanju, s posebnim naglaskom na mirno rješavanje sporova i suzbijanje svakog oblika nasilja u obrazovnom sustavu.
- 6.2. Provoditi programe koji promiču ravnopravnost spolova u obrazovnom sustavu.
- 6.3. Dodatno obrazovati djelatnice/ke u obrazovanju.
- 6.4. Promicati posebna djelovanja usmjerena na poboljšanje položaja djevojaka i žena s invaliditetom.

7. NA PODRUČJU: ŽENE I ZAŠTITA OKOLIŠA

- 7.1. Aktivno uključivati žene u procese planiranja, odlučivanja i provođenja programa zaštite okoliša i održivog razvoja.
- 7.2. Osiguravati ravnopravan pristup žena i muškaraca gospodarenju prirodnim resursima.
- 7.3. Osiguravati aktivno sudjelovanje žena u akcijama zaštite okoliša i provođenja načela preventivne zaštite.

- 7.4. Obavještavati žene o zagađenosti okoliša i ekološkim katastrofama.
- 7.5. Osiguravati puno ostvarenje prava žena na čistu i zdravu okolinu, stambenu i komunalnu infrastrukturu.
- 7.6. Uklanjati i sprječavati nastajanje arhitektonskih i prostornih prepreka za osobe s invaliditetom, uvažavajući posebne potrebe žena s invaliditetom.

8. NA PODRUČJU: ŽENE NA POLOŽAJIMA MOĆI I ODLUČIVANJA

- 8.1. Promicati povećanje broja žena na svim razinama političkog odlučivanja, uključujući Hrvatski sabor i Vladu Republike Hrvatske i predstavnička tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- 8.2. Promicati povećanje broja žena u odborima, povjerenstvima i delegacijama, te svim odgovornim mjestima unutar državne uprave.
- 8.3. Promicati povećanje broja žena na rukovodećim mjestima u državnim i javnim službama u kojima su pretežito zaposlene žene.

9. NA PODRUČJU: ŽENE I MEDIJI

- 9.1. Promicati aktivno uključivanje žena u kreiranje i provođenje politike vezane za medije.
- 9.2. Poticati žene na korištenje elektronskim medijima.
- 9.3. Promicati stalno obrazovanje djelatnica/ka u medijima.

10. NA PODRUČJU: INSTITUCIONALNI MEHANIZMI

- 10.1. Unapređivati rad Povjerenstva za ravnopravnost spolova.
- 10.2. Povjerenstvo će do kraja svake godine obuhvaćene ovom Politikom izraditi Program provedbe za nastupajuću godinu i o istom izvijestiti Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora.
- 10.3. Poticati osnivanje povjerenstava u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- 10.4. Osnovati Koordinaciju svih institucionalnih mehanizama na području Republike Hrvatske koji se bave promicanjem ravnopravnosti spolova.
- 10.5. Redovito izvješćivati o mogućnostima i mehanizmima zaštite žena i o položaju žena u društvu.
- 10.6. Osiguravati sredstva za rad Povjerenstva za ravnopravnost spolova.
- 10.7. Osigurati tiskanje Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova.

Klasa: 004-01/01-01/15
Zagreb, 4. prosinca 2001.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik
Hrvatskoga sabora
Zlatko Tomčić, v. r.